

**КИЇВСЬКИЙ НАЦІОНАЛЬНИЙ УНІВЕРСИТЕТ ІМЕНІ
ТАРАСА ШЕВЧЕНКА**

ІНСТИТУТ МІЖНАРОДНИХ ВІДНОСИН
Кафедра міжнародної інформації

«ЗАТВЕРДЖУЮ»

Заступник директора
з навчальної роботи

« ____ » _____ 20__ року

ПРОГРАМА НАВЧАЛЬНОЇ ДИСЦИПЛІНИ

МІЖНАРОДНА ІНФОРМАЦІЯ

для студентів

галузі знань **0302 Міжнародні відносини**

спеціальності 6.030202 – **Міжнародне право**

КИЇВ – 2013

Розробник: к.політ.н., доцент **Кучмій Олена Петрівна**

Обговорено та рекомендовано до видання Науково-методичною комісією Інституту міжнародних відносин

Протокол від «_____» _____ 20__ року №_____

Голова науково-методичної комісії _____ (Коппель О.А.)
(підпис) (прізвище та ініціали)

© О.П.Кучмій, 2013 рік

© _____, 201_ рік

© _____, 201_ рік

ВСТУП

Програма вивчення нормативної навчальної дисципліни «Міжнародна інформація» складена відповідно до освітньо-професійної програми підготовки фахівців за освітньо-кваліфікаційним рівнем «бакалавр» з галузі знань 0302 - міжнародні відносини, *спеціальності* 6.030202 – Міжнародне право.

Предметом вивчення навчальної дисципліни є теоретичні і прикладні аспекти міжнародних інформаційних відносин, що виникають внаслідок впливу науково-технологічних зрушень на сучасну систему міжнародних відносин у контексті формування глобального інформаційного суспільства.

Міждисциплінарні зв'язки: навчальна дисципліна «Міжнародна інформація» є складовою циклу професійної підготовки фахівців освітньо-кваліфікаційного рівня «бакалавр» зі спеціальності «Міжнародне право». Навчальна дисципліна «Міжнародна інформація» є базовою для вивчення таких дисциплін, як «Теорія міжнародних відносин», «Міжнародні відносини та світова політика», «Інформаційно-аналітична діяльність в міжнародних відносинах» та «Міжнародне інформаційне право».

Курс складається з *двох* змістових модулів. *Перший* присвячений вивченню концептуальних та методологічних засад міжнародних інформаційних відносин, інформаційної парадигми цивілізаційного розвитку, наслідків науково-технологічного прогресу для міжнародних відносин, теоретичних і прикладних аспектів становлення та розвитку глобального інформаційного суспільства, дослідженню базових засад міжнародної інформаційної політики, ролі міжнародних організацій у формуванні і реалізації ідеології інформаційного суспільства як чинника міжнародного розвитку. *Другий* – прикладним аспектам міжнародних інформаційних відносин, зокрема, інформаційної складової глобальної економіки, безпеки, зовнішньої політики та міжнародного права.

1. Мета і завдання навчальної дисципліни

1.1. **Мета дисципліни** «Міжнародна інформація» – вивчення сучасного стану і тенденцій глобальних комунікаційних процесів та визначення їх впливу на світову, регіональну і національну політику; особливостей розвитку глобального інформаційного суспільства; стратегій і практики міжнародної інформаційної політики; дослідження інформаційної складової глобальної економіки, безпеки, зовнішньої політики та міжнародного права; дослідження та прогнозування проблем міжнародного співтовариства в галузі інформації і комунікації; аналіз впливу інформаційного розвитку України на політичні та економічні аспекти інтеграції країни в світовий інформаційний простір.

1.2. **Основні цілі та завдання дисципліни** «Міжнародна інформація» є: надати студентам *знання про*

- сучасні концепції цивілізаційного розвитку в умовах становлення глобального інформаційного суспільства,

- концептуальні, прикладні та правові аспекти міжнародних інформаційних відносин,
- сучасні зовнішньополітичні комунікативні технології,
- основні поняття та категорії інформаційно-аналітичної діяльності в міжнародних відносинах,
- практику інформаційно-аналітичного забезпечення зовнішньополітичних інтересів України;

а також *сформувати вміння і практичні навички з:*

- системного підходу до навчальної діяльності;
- самоорганізації навчального процесу час вільний від обов'язкових навчальних занять;
- застосування на практиці основних принципів інформаційно-аналітичної роботи;
- здійснення досліджень змісту документу та його джерела;
- проведення базових інформаційно-аналітичних досліджень з міжнародних відносин.

1.3. Згідно з вимогами освітньо-професійної програми студенти повинні знати:

- зміст основних понять міжнародної інформації;
- сутність концепцій міжнародного співробітництва в галузі інформації і комунікації;
- сутнісні характеристики інформаційної парадигми цивілізаційного розвитку;
- наслідки впливу інформаційної революції на сучасну систему міжнародних відносин;
- основні теорії, концепції, моделі та стратегії розбудови інформаційного суспільства;
- сутнісні характеристики міжнародної інформаційної політики;
- практику реалізації міжнародної інформаційної політики на глобальному, регіональному та національному рівнях;
- роль та функції міжнародних організацій у формуванні і реалізації ідеології інформаційного суспільства як чинника міжнародного розвитку;
- особливості впливу інформаційної революції на міжнародну систему підтримання миру і безпеки;
- політичні, правові та технологічні чинники міжнародної інформаційної безпеки;
- типологію та характеристику сучасних інформаційних загроз для сфери міжнародних відносин та методи протидії ним;
- наслідки науково-технологічного прогресу для світової економіки;
- концепції, закони та моделі інформаційної економіки; структуру міжнародного інформаційного бізнесу;

- структуру та класифікацію зовнішньополітичних комунікативних технологій;
- особливості використання новітніх зовнішньополітичних комунікативних технологій для просування національних інтересів держави на міжнародній арені;
- особливості правового регулювання у сфері міжнародних інформаційних відносин;
- правові та нормативні акти, що регулюють суспільні відносини в епоху інформаційного суспільства;
- напрямки та пріоритети міжнародного співробітництва України в галузі інформації і комунікації з іншими державами, міжнародними організаціями, інститутами, фондами тощо;

ВМІТИ:

- здійснювати аналіз концептуальних підходів до проблем, процесів та явищ у сфері міжнародних інформаційних відносин;
- визначати сутнісні характеристики процесів та явищ у сфері міжнародних інформаційних відносин;
- аналізувати чинники, що визначають особливості інформаційного виміру міжнародного співробітництва;
- орієнтуватися в проблематиці, що стосується інформаційної складової глобальної економіки, безпеки, зовнішньої політики та міжнародного права;
- здійснювати інформаційний пошук матеріалів та документів з різних теоретичних та прикладних аспектів міжнародних інформаційних відносин;
- застосовувати різні методи та форми інформаційно-аналітичної діяльності,
- здійснювати моніторинг джерел міжнародної інформації з різних аспектів міжнародного співробітництва;
- застосовувати набуті навички для аналізу чинних документів у сфері міжнародних інформаційних відносин;
- складати інформаційні та аналітичні документи з різних питань правового регулювання міжнародних інформаційних відносин.

На вивчення навчальної дисципліни відводиться **144 години / 4 кредити ECTS**. Зокрема: *лекції – 34 год., практичні заняття – 34 год., самостійна робота – 76 год.*

2. Форма підсумкового контролю успішності навчання – іспит.

3. Засоби діагностики успішності навчання

3.1 Знання та розуміння студентів оцінюється за допомогою: доповідей, аналітичних документів (записок, довідок, прогнозів), тематичних досліджень, здійснення групової роботи, опитування у різних формах.

3.2. *Когнітивні навички (навички мислення)* оцінюються через: аналіз, аналітичні довідки, есе, кейси, різнорівневі тести, колоквиум, оцінювання усіх частин окремих модулів, включаючи самостійну роботу.

3.3 *Практичні навички* студентів оцінюються за допомогою: індивідуальних практичних робіт, доповідей, участі у дискусії, комбінованих тестів; написання практичних робіт, аналізу ситуацій, моніторингу ЗМІ тощо.

3.4 *Контроль знань* здійснюється за модульно-рейтинговою системою, яка передбачає дворівневе оцінювання засвоєного матеріалу, зокрема **оцінювання теоретичної підготовки (100%)** включає: презентацію (20%), глибинність методології у репрезентованому дослідженні (20%), здійсненність та узгодженість пропозицій (20%), ступінь оригінальності (20%) та визначення методологічних проблем теми, ситуації (20%) та **оцінювання практичної підготовки (100%)** включає: якісну цілісність спостереження (25%), здатність оцінити проблему (25%), ідентифікацію шляхів і методологію вирішення проблеми, яка виникла чи може виникнути (25%), окреслення шляхів вирішення специфічних (неординарних) проблем (25%).

Контроль якості вищої освіти, засоби діагностики та методи оцінювання детально зазначені у «Положенні про порядок оцінювання знань студентів при кредитно-модульній системі організації навчального процесу» та відповідно у робочих програмах навчальних дисциплін.

4. Інформаційний обсяг навчальної дисципліни

ЗМІСТОВИЙ МОДУЛЬ І ІНФОРМАЦІЙНА ПАРАДИГМА ГЛОБАЛЬНОГО РОЗВИТКУ

ТЕМА 1. МІЖНАРОДНІ ІНФОРМАЦІЙНІ ВІДНОСИНИ ЯК СПЕЦІАЛІЗОВАНА ГАЛУЗЬ МІЖНАРОДНОГО СПІВРОБІТНИЦТВА (12 год.)

Формування міжнародних інформаційних відносин як спеціалізованої галузі міжнародного співробітництва. Основні поняття міжнародних інформаційних відносин. Принципи міжнародних інформаційних відносин. Актори міжнародних інформаційних відносин.

ТЕМА 2. ІНФОРМАЦІЙНА ПАРАДИГМА ЦИВІЛІЗАЦІЙНОГО РОЗВИТКУ (8 год.)

Концептуальні підходи до вивчення феномену глобалізації комунікації. Наукові теорії трансформації міжнародних відносин на основі феномену глобалізації комунікації. Рух антиглобалістів. Альтерглобалізм. Якісні та кількісні дослідження процесів глобалізації для країн світу. Прогностичний аналіз мегатрендів міжнародного розвитку.

ТЕМА 3. СТАНОВЛЕННЯ ГЛОБАЛЬНОГО ІНФОРМАЦІЙНОГО СУСПІЛЬСТВА (22 год.)

Вплив інформаційних та технологічних революцій на розвиток сучасного суспільства. Науково-технологічний прогрес і міжнародні відносини. Перспективи інноваційного науково-технологічного розвитку. Міжнародне право і науково-технологічний розвиток. Інформаційний вимір міжнародного співробітництва. Міжнародно-правове регулювання науково-технологічного співробітництва. Проблема асиметрії інформаційного розвитку та «інформаційний розрив». Теоретичні і прикладні аспекти становлення та розвитку глобального інформаційного суспільства. Моделі становлення інформаційного суспільства. Міжнародні, регіональні та національні стратегії побудови інформаційного суспільства. Окінавська хартія глобального інформаційного суспільства. Декларація глобальної цивілізації (2001р.). Світовий саміт з інформаційного суспільства (2003-2005) – як стратегія глобального інформаціоналізму. Декларація принципів “Побудова інформаційного суспільства – глобальне завдання у новому тисячолітті” та План дій до 2015 р. (2003 р.). Туніське зобов’язання та Туніська програма для інформаційного суспільства (2005 р.). Регіональні зустрічі в рамках Світового саміту з інформаційного суспільства. Проблеми управління Інтернетом.

ТЕМА 4. МІЖНАРОДНА ТА РЕГІОНАЛЬНА ІНФОРМАЦІЙНА ПОЛІТИКА (24 год.)

Теорії та стратегії міжнародної інформаційної політики. Динаміка реалізації міжнародних програм. Порівняльний аналіз концепцій національної інформаційної політики країн світу. Міжнародні організації у системі міжнародних інформаційних відносин. Класифікація, напрями інформаційної політики та програмної діяльності міжнародних організацій. Діяльність ООН та її спеціалізованих установ в галузі інформації і комунікації. Динаміка реалізації міжнародних програм. Політичні стратегії ЮНЕСКО та МСЕ у галузі інформації і комунікації. Правова природа документів міжнародних міжурядових організацій системи ООН. Правове регулювання міжнародного інформаційного поля у діяльності ООН та її спеціалізованих установ. Інформаційний вимір європейської інтеграції. Еволюція європейської інформаційної політики. Доповідь М.Бангеманна «Європа і глобальне інформаційне суспільство: рекомендації для Європейської Ради ЄС» (1994). «Електронна Європа» та «Електронна Європа+». Ініціатива «i2010». «Європа 2020». «Цифровий порядок денний для Європи». Європа і Світовий саміт з інформаційного суспільства (2003-2005): трансформація стратегій у XXI ст. План дій Україна-ЄС за напрямком «інформаційне суспільство». Діяльність ЄС у галузі інформації і комунікації. Стратегічні програми ЄС. Економічні, технологічні, культурологічні та лінгвістичні рамкові програми ЄС (1983-2013 рр.) і на перспективу 2015 року. Регуляторна політика європейських міжурядових організацій. Інформаційна політика Ради Європи: основні принципи і програми дій. Концептуальні документи Ради Європи у галузі інформації і комунікації (1986 – 2012 рр.). Стратегії і практика реалізації

інформаційної політики Ради Європи у ХХІ ст. Політичні, економічні, правові та комплексні Європейські міністерські конференції Ради Європи в галузі інформації і комунікації.

ЗМІСТОВИЙ МОДУЛЬ II

ПРИКЛАДНІ АСПЕКТИ МІЖНАРОДНИХ ІНФОРМАЦІЙНИХ ВІДНОСИН

ТЕМА 5. МІЖНАРОДНА, РЕГІОНАЛЬНА ТА НАЦІОНАЛЬНА ІНФОРМАЦІЙНА БЕЗПЕКА (18 год.)

Інформаційна революція та її вплив на міжнародну систему підтримання миру і безпеки. Політичні, правові та технологічні чинники міжнародної інформаційної безпеки. Доктрина превентивної дипломатії. Прогностичні моделі міжнародної інформаційної безпеки. Типологія інформаційних загроз. Спеціальні інформаційні операції. Інформаційні війни. Інформаційна зброя. «М'яка сила» у міжнародних відносинах. Міжнародний «медіа», «кібер»- і «психотероризм». Правове регулювання міжнародного співробітництва у сфері міжнародної інформаційної безпеки. Міжнародні угоди з проблем міжнародної безпеки. Стратегії забезпечення регіональної та національної інформаційної безпеки. Інформаційна безпека у програмній і практичній діяльності європейських регіональних організацій РЄ, ЄС, ОБСЄ та НАТО. Декларація про систему загальної та всеосяжної безпеки у Європі ХХІ ст. 1996 р. «Принципи та план дій по боротьбі з високотехнологічними злочинами» 1997 р. Хартія європейської безпеки 1999 р. Конвенція з кіберзлочинності 2001 р. Порівняльний аналіз національних стратегій інформаційної безпеки країн світу. Концепція інформаційної безпеки України у системі міжнародних відносин.

ТЕМА 6. ІНФОРМАЦІЙНА ЕКОНОМІКА. МІЖНАРОДНИЙ ІНФОРМАЦІЙНИЙ БІЗНЕС (12 год.)

Вплив процесів глобалізації на трансформацію світової економіки. Концепції інформаційної економіки. Закони інформаційної економіки. Інформаційні продукти та послуги. Правове регулювання електронної комерції. Інформаційний бізнес в Україні: проблеми, трансформації і динаміка. Світові інформаційні ринки. Структура міжнародного інформаційного бізнесу. Характеристика інформаційних продуктів та послуг на світовому ринку інформаційних продуктів та послуг. ТНК у системі міжнародних інформаційних відносин. Особливості конкуренції ТНК на світовому та регіональних ринках інформаційних продуктів та послуг. Динаміка і прогнозування інформаційного бізнесу до 2015 р.

ТЕМА 7. МІЖНАРОДНА ІНФОРМАЦІЯ У СИСТЕМІ МІЖНАРОДНИХ ВІДНОСИН (24 год.)

Зовнішньополітичні комунікації. Види і засоби здійснення зовнішньополітичних комунікацій. Управління зовнішніми та внутрішніми

інформаційними потоками у дипломатичній діяльності. Міжнародна інформація у системі міжнародних відносин. Інформаційно-аналітична діяльність зовнішньополітичних відомств. Структура тематичних потоків міжнародної інформації для прийняття зовнішньополітичних рішень. Класифікація та структура інформаційних ресурсів зовнішньополітичних відомств. Інформаційне супроводження візитів. Інформаційно-роз'яснювальна робота у країні перебування. Прес-служба зовнішньополітичних відомств. Особливості інформаційних, інформаційно-довідкових, інформаційно-аналітичних та аналітичних документів. Структура та класифікація зовнішньополітичних комунікативних технологій. Комунікативні технології традиційної дипломатії. Використання технологій культурної дипломатії для просування національних інтересів держави на світовій арені Всесвітня мережа Інтернет як засіб державних іміджевих комунікацій. Технології мережевої дипломатії. Структура та контент веб-сайтів зовнішньополітичних відомств. Засоби масової інформації у системі міжнародних відносин. Інформаційні кампанії зовнішньополітичних відомств країн світу. Технології іміджевої дипломатії. Іміджеві стратегії зовнішньополітичних відомств. Засоби створення та підтримання позитивного іміджу держав. Напрямки формування іміджу суб'єктів міжнародних відносин. Поняття державного бренду. Програми державного брендінгу країн світу. Етапи кампанії щодо успішного бренду країни. Інформаційно-аналітичні установи у системі міжнародних відносин. Класифікація, структура і методи діяльності. Інформаційно-аналітичні продукти та послуги. Вплив інформаційно-аналітичних інституцій на прийняття зовнішньополітичних рішень. Інформаційна підтримка зовнішньополітичної діяльності України на світовій арені. Інформаційна робота дипломатичних установ України. Інформаційні ресурси зовнішньополітичного відомства. Використання комунікативних технологій у діяльності МЗС України.

ТЕМА 8. МІЖНАРОДНЕ ІНФОРМАЦІЙНЕ ПРАВО

(20 год.)

Поняття міжнародного інформаційного права. Критерії виділення міжнародного інформаційного права як особливої галузі міжнародного права. Структура міжнародного інформаційного права. Галузеві принципи (загальні та спеціальні) міжнародного інформаційного права. Загальні принципи регулювання інформаційної діяльності суб'єктів міжнародного інформаційного права. Міжнародно-правове регулювання змісту, технічних стандартів та професійної діяльності у сфері інформації та комунікації. Загальні права та свободи людини та засобів масової інформації. Міжнародно-правове регулювання інформаційної діяльності: особлива частина. Міжнародно-правове регулювання масової комунікації. Міжнародно-правове регулювання телекомунікацій та Інтернету. Правове регулювання міжнародного співробітництва у сфері інформаційної інтелектуальної власності.

5. РЕКОМЕНДОВАНА ЛІТЕРАТУРА:

Основна:

1. Європейські комунікації. Навчальний посібник / Макаренко Є.А., Бебик В.М., Рижков М.М., Ожеван М.А. та ін.. – К.: ІМВ, 2007.
2. Инновационные направления современных международных отношений: Учебное пособие. – М., 2010.
3. Макаренко Є.А. Європейська інформаційна політика. – К.: Наша культура і наука, 2003.
4. Макаренко Є.А. Міжнародні інформаційні відносини. – К.: Наша культура і наука, 2002.
5. Міжнародна інформаційна безпека: сучасні виклики та загрози: Монографія / Губерський Л.В., Макаренко Є.А., Гондюл В.П. та ін.. – К.: Наша культура і наука, 2007.
6. Технологический прогресс и современные международные отношения: Учебник. – М.: Просвещение, 2004.

Додаткова:

1. Аналітика. Експертиза. Прогнозування: Монографія / Макаренко Є.А., Рижков М.М., Ожеван М.А. та ін.– К.: Наша культура і наука, 2003.
2. Аналітичний центр RAND [Електронний ресурс] – Режим доступу: <http://www.rand.org/organization/org.ext.pdf>
3. Бебик В.М. Інформаційно-комунікаційний менеджмент у глобальному суспільстві: психологія, технології, техніка паблік рилейшнз. – К.: МАУП, 2005.
4. Бек У. Что такое глобализация? / Пер. с нем. – М.: Прогресс-Традиция, 2001.
5. Вартанова Е.Л. Медиаэкономика зарубежных стран. Учебное пособие. – М.: Аспект Пресс, 2003.
6. Вартанова Е.Л. Финская модель на рубеже столетий. Информационное общество и СМИ в Финляндии в европейской перспективе. – М.: МГУ, 1999.
7. Вершинская О.Н. Существующие модели построения информационного общества // Информационное общество. – 1999. – Вып. 3. – С. 53-58.
8. Всемирный доклад ЮНЕСКО «К обществам знания» – Париж: Издательство ЮНЕСКО, 1999. – 240 с.
9. Всемирный доклад ЮНЕСКО о развитии информации и коммуникации в 1999-2000 гг. – Париж: Издательство ЮНЕСКО, 1999. – 172 с.
10. Гілл Ч. Міжнародний бізнес. – К., 2003.
11. Глобалізація і безпека розвитку. – К.: КНУ, 2001.
12. Глобальные тенденции развития человечества до 2015 года. Екатеринбург, 2002.
13. Глобальный рейтинг интегральной мощи 100 ведущих стран мира. доклад-2008 к обсуждению / Агеев А. И., Апостолов А. Г., Бадалян Л. – М., 2008. – 148 с.

14. Європейська обсерваторія інформаційних технологій [Електронний ресурс] – Режим доступу: <http://www.eito.com/>
15. Європейський інститут медіа [Електронний ресурс] – Режим доступу: <http://www.eim.org>
16. Європейський Союз [Електронний ресурс] – Режим доступу: <http://europa.eu.int>
17. Законы и практика средств массовой информации в Европе, Америке, Австралии (сравнительный анализ законодательных актов в 11 демократиях мира). - М., 1997, с.230
18. Зернецька О.В. Глобальний розвиток систем масової комунікації та міжнародні відносини. – К.: Освіта, 1999.
19. Информационная культура и глобальные проблемы человечества. – М., 2002.
20. Информация. Дипломатия. Психология. – М., Известия, 2002.
21. Інформаційне суспільство. Навчальний посібник / Укладачі М.А. Ожеван, Г.А. Піскорська, О.Ю. Запорожець, О.П. Кучмій та ін. – К.: ІМВ, 2006.
22. Інформаційні війни [Електронний ресурс] – Режим доступу: <http://www.infowar.com>
23. Картунов О.В., О.О. Маруховський. Інформаційне суспільство: аналіз політичних аспектів зарубіжних концепцій. – К., 2012.
24. Кастельс М. Информационная эпоха: экономика, общество и культура. М.: ГУ ВШЭ, 2000
25. Кашлев Ю., Галумов Э. Информация и PR в международных отношениях. – М.: Известия. 2003.
26. Колосов Ю.М. Кривчикова А.И. Международное право. - М., 2004. - 475 с.
27. Копылов В.А. Информационное право. - М., 1997. - 350 с.
28. Королько В.Г. Паблік рілейшнз. Наукові основи. Методика. Практика. – К., 2001
29. Кузнецов П. У. Информационное право. Учебно-методический комплекс. Учебно-методическое издание. – Екатеринбург, 2008. - 72 с.
30. Леонов Н.С. Информационно-аналитическая работа в загранучреждениях. – М., 1996
31. Лисичкин В.А., Вирин М.М. Формирование информационного общества. – М., 2008.
32. Литвиненко О.В. Інформаційні впливи та операції. – К.: НІСД, 2003.
33. Литвиненко О.В. Спеціальні інформаційні операції. – К.: НІСД, 1993.
34. Литвиненко О.В. Спеціальні пропагандистські та психологічні кампанії. – К., ВКФ. Сатсанга, 2000.
35. Макаренко Є.А. Інформаційне суспільство, політика, право в діяльності ЮНЕСКО. – К.: Наша культура і наука, 2002.
36. Мартин Г.-П., Шуманн Х. Западня глобалізації: атака на процвітання і демократію: Пер. с нем. – М.: Изд. дом «Альпина», 2001. – С. 53.
37. Масс-медиа, сектор безопасности и власть. – К., 2005.
38. Мегатренды. Основные траектории эволюции мирового порядка в XXI веке. – М., 2013

39. Міжнародна асоціація паблік рилейшнз [Електронний ресурс] – Режим доступу: <http://www.ipra.org>.
40. Міжнародний союз електрозв'язку [Електронний ресурс] – Режим доступу: <http://www.itu.int/>
41. Міністерство закордонних справ України [Електронний ресурс] – Режим доступу: <http://www.mfa.gov.ua/>
42. НАТО [Електронний ресурс] – Режим доступу: <http://www.nato.int/>
43. Організація з безпеки та співробітництва в Європі [Електронний ресурс] – Режим доступу: <http://www.osce.org/>
44. Організація Об'єднаних Націй [Електронний ресурс] – Режим доступу: <http://www.un.org/>
45. Орлова В.В. Глобальные телесети новостей на информационном рынке. – М.: Изд-во. «РИП-холдинг», 2003.
46. Панарин И. Информационная война и дипломатия. – М.: ОАО Издат.дом «Городец», 2004.
47. Панарин И. Технология информационной войны. – М.: КСП+, 2003. – 320 с.
48. Постіндустріальне суспільство [Електронний ресурс] – Режим доступу: <http://www.postindustrial.ru>
49. Почепцов Г.Г. Теория и практика информационных войн. – Рівне: Волинські обереги, 1999.
50. Почепцов Г.Г., Чукут С.А. Інформаційна політика: Навч. посіб. — К.: Знання, 2006. – 663 с.
51. Прес – служба зовнішньополітичних відомств. К.: ІМВ, 2005.
52. «Приватизация» мировой политики: локальные действия – глобальные результаты: коллективная монография / Под ред. М.Лебедевой. – М., 2008.
53. Рада Європи [Електронний ресурс] – Режим доступу: <http://www.coe.int/>
54. Рассолов М.М. Информационное право. – М., 1998. - 250 с.
55. Сардачук Г.А. Кулик П.П. Дипломатичне представництво: організація і форми роботи. – К., 2001.
56. Семенов Б.М. Особенности информации-аналитической работы государственных структур в области внешней политики. – М., 2003.
57. Тихомирова Є.Б. Паблік рилейшнз у глобалізованому світі. – К.: Наша культура і наука, 2004.
58. Ткачева Н.В. Информационные стратегии стран Восточной Азии в условиях рыночных реформ. – М.: РИП-холдинг, 2003. – 152 с.
59. Українська дипломатична енциклопедія. К.: Знання України, 2004. – т.1, 2
60. Уткин А.И. Глобализация: процесс и осмысление. – М.: Логос, 2001. – 254 с.
61. Уэбстер Ф. Теории информационного общества.– М.: Аспект Пресс, 2004. – 400 с.
62. Филимонов Г. «Мягкая сила» культурной дипломатии США. – М., 2010.
63. Флюр О.М. Інтеграція України у світовий інформаційний простір. – К.: ІМВ, 2004.
64. Фридман Дж. Следующие 100 лет: Прогноз событий XXI век. – М.: 2010.

- 65.Християнська європейська асоціація візуальних медіа [Електронний ресурс] – Режим доступу: <http://cevma.com/>
- 66.Шевченко О.В. PR - технології в міжнародних відносинах. К., ІМВ. 2003.
- 67.ЮНЕСКО [Електронний ресурс] – Режим доступу: <http://www.unesco.org/>
- 68.CNN [Електронний ресурс] – Режим доступу: <http://www.cnn.com>
- 69.E-readiness rankings 2009: The usage imperative [Електронний ресурс] – Режим доступу: <http://www.eiu.com>.
- 70.Information & Communications for Development (IC4D) – Global Trends and Policies (2006) [Електронний ресурс] – Режим доступу: <http://www.worldbank.org/ic4d>.
- 71.Information Economy Report (2010) [Електронний ресурс] – Режим доступу: <http://www.unctad.org>.
- 72.Mapping The Global Future. Report of the National Intelligence Council's 2020 Project [Електронний ресурс] – Режим доступу: http://www.dni.gov/nic/NIC_globaltrend2020.html
- 73.Mapping the world-2030: Revision 2005. Summary // The world in 2030. Global trends 2030. Final paper of the Free World Academy [Електронний ресурс] – Режим доступу: <http://www.freeworldacademy.com/globalleader/trends.htm#1>
- 74.The globalization Index. The sixth annual A.T.Kearney and Foreign Policy Globalization Index [Електронний ресурс] – Режим доступу: http://www.foreignpolicy.com/story/cms.php?story_id=3603
- 75.United Nations E-Government Survey 2010. – [Електронний ресурс] – Режим доступу: <http://unpan1.un.org>.
- 76.West D.M. Global E-Government, 2006 [Електронний ресурс] – Режим доступу: <http://www.INSidePolitics.org/egovtdata.html>.
- 77.World Communication Report 1997/1998. – Paris: Published by the United Nations Educational, Scientific and Cultural Organization, 1997. – 298 p.
- 78.World Information Report 1997/1998. – Paris: Published by the United Nations Educational, Scientific and Cultural Organization, 1997. – 390 p.
- 79.World Information Society Report. – Geneva: Published by International Telecommunication Union (ITU), 2007 – 156 p.